

Българи го направиха - едно признание, заслужаващо размисъл

Още от древни времена мъдреците и философите са били наясно, че в малкото се оглежда голямото - цялото. Затова ще си позволя да разкажа една най-тривиална случка.

До мен в тролей седна младо момче. Попита ме на коя спирка може да се прехвърли на еди-кой си автобус. Последнах го, за да му отговоря, а то се посмути и поскри лицето си зад яката на палтото си. "Отивам на лекар - каза тихо младежът, който видимо беше от по-рядко срещаните днес интелегентни и чувствителни млади хора. - Пребиха ме за десет лева посред бял ген в центъра. Не бяха цигани. Българи бяха."

Нищо и никаква случка (не и за момчето, разбира се), нали? А и то нямаше как да знае, че към неговото "не бяха цигани, българи бяха" бих могла да проявя и някакво професионално журналистическо, а не само чисто човешко отношение.

Защо ми каза кой не го е набил и кой именно го е набил и ограбил?

Този въпрос - защо? - ме провокира да поумвам кой би бил най-точният от няколкото възможни отговора. Неговата изненада ли, че това бяха сторили българи? Не мисля, интонацията му не подсказваше, че той е очаквал такава нещо само от "другите". Обикновена бърбистост, случайна фраза?

Също не мисля, младежът беше културно сдържан, деликатен. Така че нямаше как да не допусна и третият, най-верен според усещането ми отговор - спонтанна реакция на мислещ човек след случилото му се, който и преди това със сигурност е отказвал да приеме етнически етикет на битовата престъпност, налаган от медийното говорене за масова употреба. Може би той подсъзнателно търсеше в момента съмишленник на предишната си правота, доказана от случката. Може би като потърпевш искаше да каже не само на мен, а и на всички да не робуваме на предразсъждения и на вредни за обществото ни митове, за да сме наясно с истината. Българи го направиха - каза на българка един мислещ млад българин, очевидно знаещ какво се случва, когато масовото съзнание се обработва да търси виновния и врага според цвета на кожата и етническата принадлежност...

А аз не можах да не си дам сметка, че за да се чуват такива признания в превозните средства, опасността, която тревожеше него, е повече от реална, въпреки рамковите програми, процеси на десегрегация, процеси на интеграция, правителствени отчети пред международни институции, финансови помощи, проекти и проектчета. И че тя не само не се преодолява, но и се увеличава заради цветистия език на ширещата се у нас псевдожурналистика, включително в най-рейтинговите телевизионни предава-

ния и в най-четената преса. Език, който набляга на прилагателното "мургав", когато съобщава по изключение някаква позитивна новина, свързана с ромската общност. Език, който, за каквото и да става дума - настаняване на роми в нормални жилища, например - използва всички интонационни и стилистични похвати, за да внуши, че те, ромите, в най-добрия случай не могат да бъдат нищо друго освен нещо като недоразвити, умствено изоставащи "геца", за които високомерно и... лицемерно трябва обществото ни да се погрижи, за да се харесаме на онези на Запад, към които сме се запътили.

Справка - вестник "Монитор", часовете вестници, предаването на Слави, "Всяка неделя" и т.н.

Искра ДИМИТРОВА

Ромските студенти се увеличават

По инициатива на Донка Панайотова, която постави началото на процеса на десегрегация във Вигин, в града от месец януари 2004 стартира обучение на роми със средно образование за придобиване на педагогическа правоспособност в Педагогическия колеж (Враца) към Великотърновския университет.

Целта на начинанието е наставниците, работещи по процеса на десегрегация на ромските училища, да придобият педагогическа квалификация, с което да се подобри работата им с ромските деца в приемните училища на Монтана и Вигин.

Монтанската група е от 12 човека, а с колегите им от Вигин курсът наброява общо 28 студенти. Занятията им се провеждат в неучебни дни, с оглед на ангажираността на част от тях към Фондация "ШАМ" и Организация

"ДРОМ". Обучението ще бъде за срок от 7 семестъра, като в края на следването си те ще придобият специалност "начална педагогика".

С новите дванадесет, броят на ромските студенти в Монтана стана 42. От тях вече има 11 дипломирани млади вишисти в области като право, публична администрация, икономика, финанси, стопанско управление, екология, балканистика, педагогика, мениджмънт и др. По информация на Фондация "ШАМ" през новата 2004 година се очаква поне още 10 кандидат-студенти роми от града да шурмуват българските висши училища. Амбициозните абитуриенти се насочват към нови територии: журналистика (трима), народно пеене и музика, психология, актьорско майсторство, етнология, МИО.

Вики ПЕТРОВА

Стратегии за борба с наркоманията

Семинар в Испания

Фондация "Seucretariada General Gitano", Испания, организира в Магрид на 28 и 29 ноември 2003 семинар на тема "Промоция на здравето в ромската общност". Целта на срещата беше обмяна на опит и създаване на партньорска мрежа между организациите, работещи сред ромската общност в Източна Европа. Поканени бяха представители на България, Словакия, Унгария, Румъния и Чехословакия. От България присъстваха: Елена Янкова, председател на Фондация "Инициатива за здраве", Райна Дянкова и Камелия Тодорова от същата фондация; Николай Томов от Националния

център по наркоманиа, г-р Александър Томов, представител на здравното ни министерство; Антоанета Парушева от Националния съвет по етнически и демографски въпроси и други. Участниците в семинара, сред които имаше представители на здравните министерства и на другите страни, представиха националните си стратегии за борба с наркоманията.

Това бе втората от планираните три срещи по темата. Първата, с опознавателна цел, е била в Брюксел. Предстои трета, която се очаква да се проведе в Централна или Източна Европа.

Наталия ДИМИТРОВА

Книгата на Ашмет Елезовски "Ромите между фикцията и реалността"

Изтъкнатият ромски активист и представител на Центъра на ромската общност "Дром" в Македония представи на 17 декември 2003 в Куманово книгата си "Ромите между фикцията и реалността", спонсорирана от Рах Christi, Холандия.

Тя информира и свидетелства за лошата ситуация, в която се намират македонските роми. В нея човек може да прочете изненадващата, но гостоверна информация,

че ромите в Македония са 135, 490 души, което граслично се разминава с цифрата 53,879, съобщена след последното преброяване на населението през 2002.

Едновременно с това изданието е един вид ромско послание към не-ромите в страната и към сръжавните и институции да променят своя подход и своята политика по отношение на ромската общност, защото е крайно време те да започнат да мислят как

на практика може да се решат проблемите с условията на живот, образованието, безработицата и участието на ромите в политиката.

Съществуващите днес в страната ромски политически и неправителствени организации предлагат на македонските власти да работят заедно като силни партньори за подобряване на положението на ромите в Македония.

RomNews.com